

scheiding gepasseerd is, wat hem overkomen is tijdens zijne reis in Congo en hoe boeiend hij kan vertellen over China en toch heeft hij het altijd maar weer verteld. Immers, onder de zon der trouwe echtelijke liefde en door de blijde zorgen van den huiselijken haard, worden wij allen, geboren helden en wereldhervormers, gezeten en rustig. De groote daden onzes levens zijn en blijven een dozijn jeugdanekdoten. Onze kinderen ontsnappen er aan mits te huwen, onze vrouw zal ze hooren tot haren laatsten snik. Halverwege die veertig jaren heeft mevrouw de barones dan nog haar jongste dochter verloren. Sindsdien zwijgt zij nog afwezig, denkt aan de doode of aan de kindjes van haar zoon en kijkt slechts nog even op als „hij” weer begint: „Ik vertrok met 24 dragers uit Tientsin. De consul, een intiem vriend, had mij gewaarschuwd voor de bandieten, maar ik was jong en ik moet zeggen: Vrees heb ik nooit gekend.” Verder heeft de baron zijn hovenier elken dag en eens per maand de vier kinderen van zijn zoon, vier voor wie de chineesche bandieten en de Afrikaansche tijgers, leeuwen en olifanten nog nieuw zijn. En ten slotte elken Donderdagavond drie kaartvrienden, pastoor, burgemeester, notaris. Niet zoodra heeft Henri geroken dat op dit landgoed het socialisme de oorzaak is van al het zedenbederf in de maatschappij, van de trivialisatie van het geestesleven sedert de groote dichters der fransche romantiek, van het gemis aan elk hooger ideaal bij de massa, die geen tucht, eerbied en opoffering meer kent, doch alleen materialistisch eigenbelang, of hij houdt strenge rekvisitoriums tegen de democratie, die hare eerste orgie vierde tijdens de fransche revolutie. Een overzicht van deze geschiedenis, loopt logisch uit op Henriken’s vader, weliswaar een eenvoudig brouwer, maar behoorende tot een familie die betere tijden gekend heeft en het heerschen in het bloed had. Die vader deed zijn werklieden zwoegen en slaven, zestien en meer uren per dag voor een dagloon van niets. En die menschen hadden wel niet te eten en zooveel kinderen als de konijnen, „maar” valt de baron hem met opgestoken vinger in de rede, „ze waren gelukkig.” „Precies, baron, en toen was er nog geld te verdienen, toen was er sociale orde. Waarom? God heeft het onderscheid der klassen gewild, vermits hij de menschen verschillend heeft geschapen en ik zie in de democratie den opstand van het gemeene volk tegen de orde die God gewild heeft. Lucifer wilde gelijk zijn aan God, Adam en Eva ook: eritis sicut Dei, gij zult als goden zijn. Deze hoogmoed had nog iets grootsch, maar nu: Wij willen rijk zijn. Wat een ideaal! Wat mijn vader wél deed en in dat opzicht was hij menschelijk en mild: hij liet zijn dienstvolk zich aan de ton volzuipen. Ze leefden daar wel niet langer van, integendeel zelfs, maar het was een afleiding die hun steeds nieuwe kracht gaf om braaf en onderdanig te leven. Het was geen verheven afleiding, dat spreekt vanzelf, maar had hij hun soms de verzamelde werken van De Musset moeten cadeau doen? A propos, nog een enkel woord: U vergeet toch den vervalldag van mijn optie niet? Ik krijg ze niet verlengd. Den 7 Juli is de kans definitief verkeken.”